

Türkiye ve Dünya Ekonomisi

Prof Dr. Ümit Özlale

25.09.2019

GYODER ÇÖZÜM PLATFORMU

Önümüzdeki dönemde ne olmasını bekliyoruz?

- Teknoloji iş modellerini değiştirecek (Sanayi 4.0). Gelişmiş ülkelerde «yeniden sanayileşme» dönemi başladı.
- İhracatla büyüme eskisi kadar kolay olmayacak.
- Demografik faktörler etkili olacak, dünya yaşlanacak.

Dönüşümün farkında mısınız? Ticaret savaşlarına bir de buradan bakalım...

Top-Ten Largest Companies By Market Capitalization

Staoock Market Rank	2019	2018	2017	2011	2006
1	Apple*	Microsoft*	Apple *	Exxon Mobil	Exxon Mobil
2	Microsoft*	Apple Inc*	Alphabet (Google)*	Apple *	General Electric
3	Amazon*	Amazon*	Microsoft*	PetroChina	Microsoft *
4	Alphabet*	Alphabet Inc*	Amazon*	Royal Dutch Shell	Citigroup
5	Berkshire Hathaway	Berkshire Hathaway	Facebook *	ICBC	Gazprom
6	Facebook*	Facebook*	Berkshire Hathaway	Microsoft*	ICBC
7	Alibaba*	Alibaba Group*	Exxon Mobil	IBM *	Toyota
8	Tencent	Tencent	Johnson & Johnson	Chevron	Bank of America
9	JPMorgan Chase	Johnson & Johnson	JPMorgan Chase	Walmart	Royal Dutch Shell
10	Johnson & Johnson	ExxonMobil	Alibaba Group*	China Mobile	BP

* Data-driven companies

Source: Author's elebration of data published in BCG Perspective,2017,(for 2017, 2011,2006)

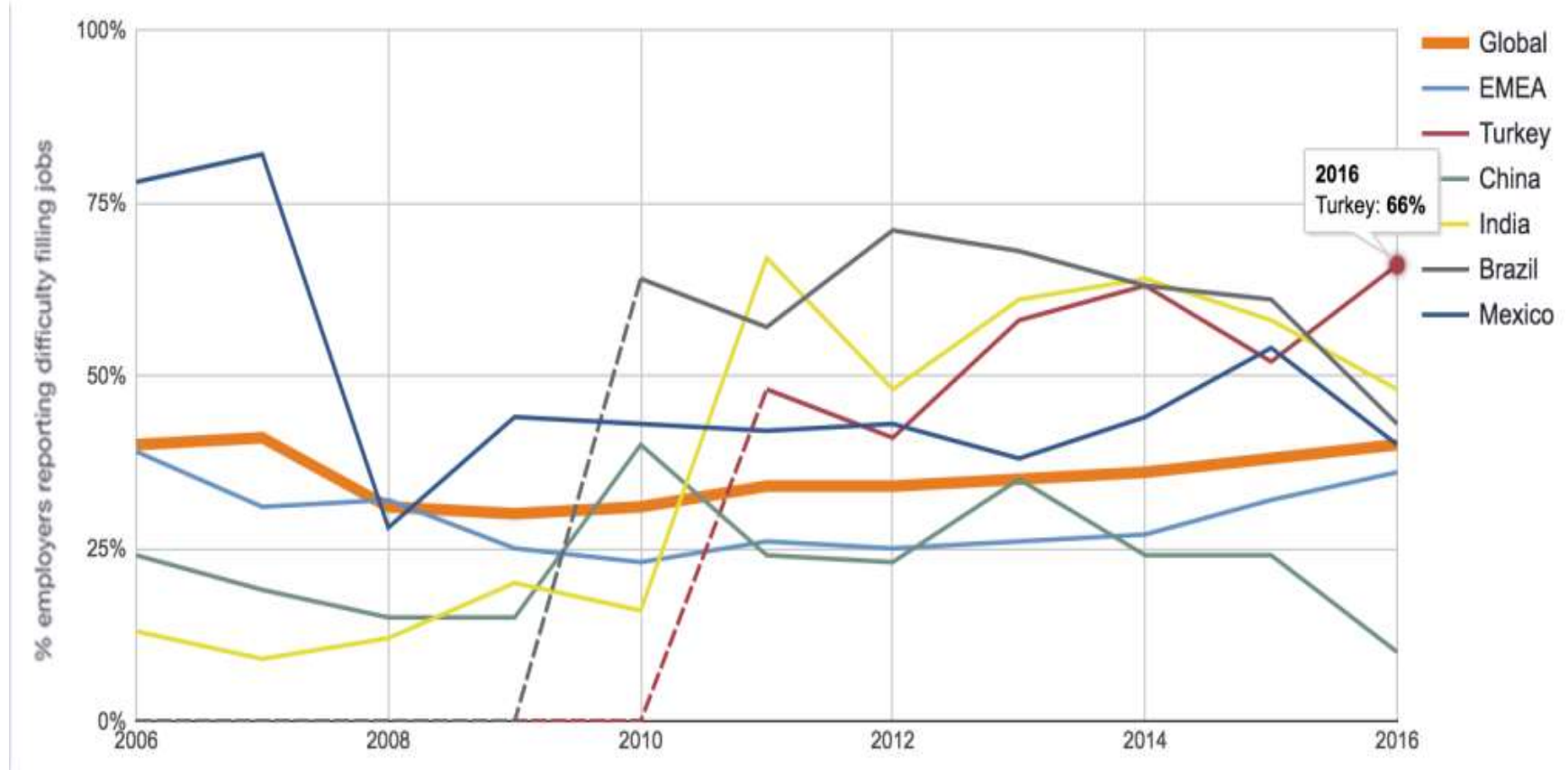
Source: "The Largest Companies in the World by Market Cap." World Atlas, Jul. 8, 2019, (for 2018)

Souce: The Top 100 Best-Performing Companies In The World, 2019; Ryan Miller; June 28, (for 2019)

Yeni normalin işgücü piyasası

- WEF Future of Jobs raporu: Yakın gelecekte ön plana çıkacak mesleklerde başarılı olmak için gerekli olacak yeteneklerin üçte biri bugün şirketler tarafından aranmıyor.
- Öne çıkacak becerilerin bazıları “büyük resmi görebilme”, “belirsizlik anında karar alma”, “empati kurabilme”, “fırsat tanımlama”, “kompleks problem çözebilme”.
- Otomasyon sistemlerinin 2025 yılında 110 ila 140 milyon arası tam zamanlı ve bilgiye dayalı iş yapan beyaz yakalı işgücünü yerinden edebileceğini söylüyor.

Başta Türkiye herkesin problemi: Beceri uyumsuzluğu

Finans piyasaları

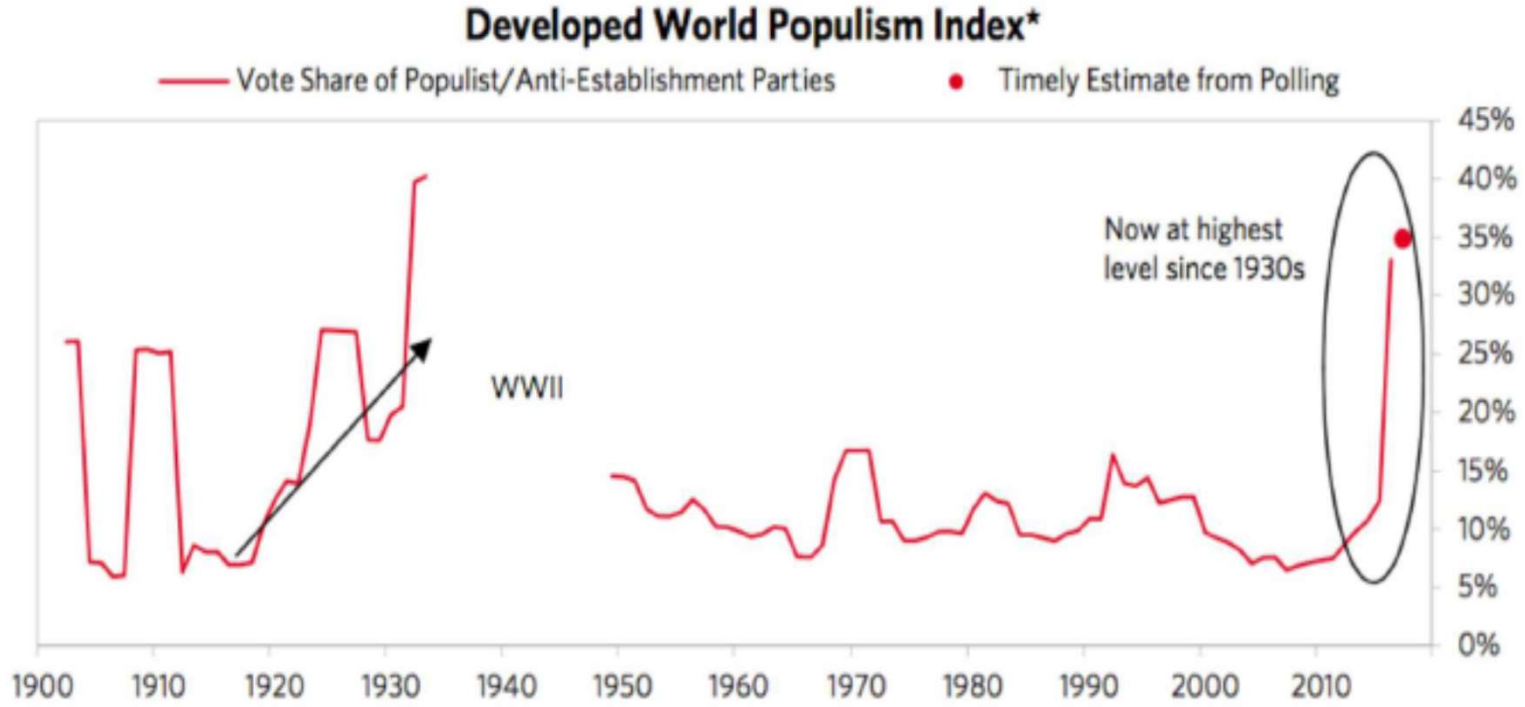
- Faizler üzerinde aşağı yönlü bir baskı devam ediyor.
- Bu özel sektörü borçlu Türkiye için önemli bir fırsat.
- Ekonomi politikasında hata yapılmayıp dış konjonktür yardım ederse döviz kurunda korkulan olmaz.

Distopya?

Dünyanın yaşını benim yaşıma orantılıysak son 4 saatte dünyaya geldik, sanayi devrimi de son birkaç dakikada oldu. Dünyadaki ormanların yarısı son birkaç dakikada yok oldu.

Dünya popülizm endeksi

Geçmişi hatırlamayanlar tekrar etmeye mahkumdurlar.

George Santayana

Post truth ve Batıllık: Dijital Ortaçağ

Aşı karşıtlığı

Düz Dünyacılar

Dünyanın düz olduğuna inananların %15'i kendisini araştırmacı bilim insanı, %4'ü ise öğretmen olarak tanımlıyor. %75'inden fazlası ABD, İngiltere ve Kanada'da oturuyor.

Türkiye Ekonomisi

“Türkiye, evlatlarına kendisinden başka bir şeyle meşgul olmak imkânını vermiyor”

Ahmet Hamdi Tanpınar*

(1901-1962)

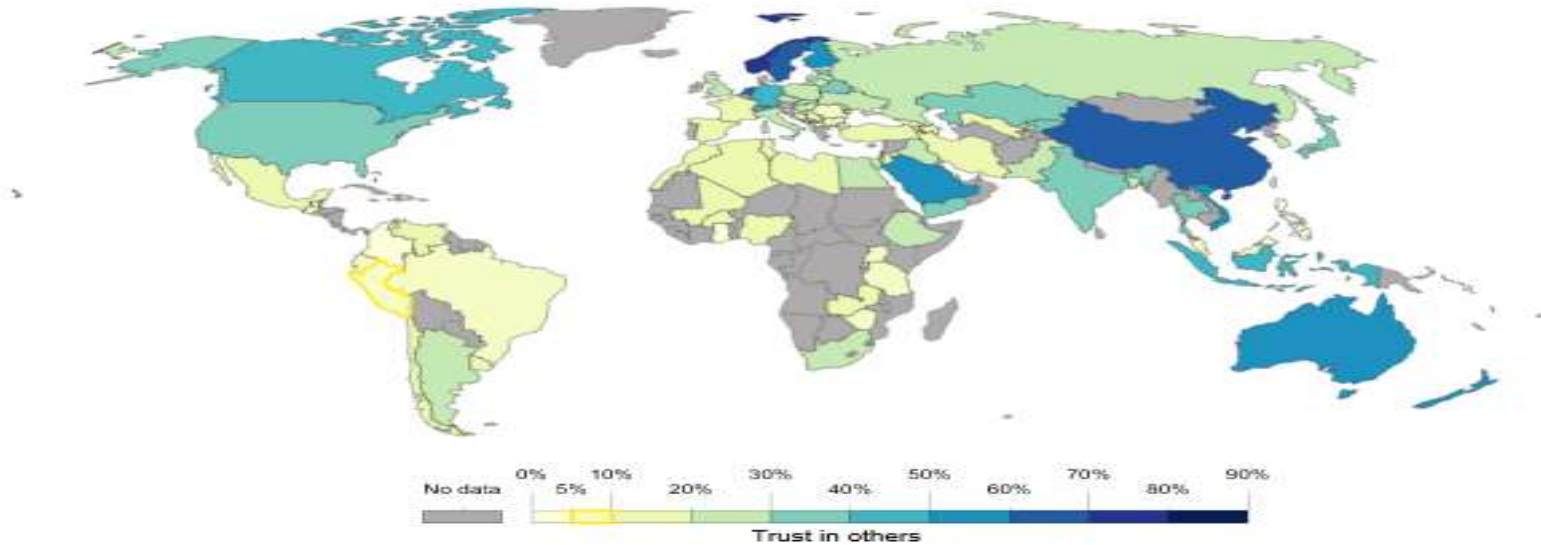
*Erginün, İ., Kerem, Z.(2013). *Günlüklerin ışığında Tanpınar'la baş başa*, 5. baskı, (s:259), İstanbul:Dergâh

Türkiye, beni yedin!

Güvensizlik temel sorun

Interpersonal trust attitudes, 2014

Share of people agreeing with the statement "most people can be trusted" (World Value Survey).

Source: Trust – World Value Survey

Note: See source for further details regarding specific survey question.

<https://ourworldindata.org/grapher/self-reported-trust-attitudes?tab=map>

Beyin göçü

Fırsatınız olsa, Türkiye dışında bir ülkeye yerleşmek ve hayatınızı orada sürdürmek ister misiniz?		
	Evet	Hayır
GENEL	30.6%	68.2%
Okuma yazma bilmiyor	19.0%	80.2%
İlkokul mezunu	19.4%	80.2%
Ortaokul (veya ilköğretim okulu) mezunu	27.8%	71.2%
Lise veya dengi okul mezunu	33.1%	65.4%
Yüksekokul (2 yıllık) mezunu	38.9%	57.5%
Üniversite (en az 4 yıllık) mezunu	51.7%	46.9%
Yüksek lisans veya doktora mezunu	58.8%	41.2%

Beyin göçü

Fırsatınız olsa, Türkiye dışında bir ülkeye yerleşmek ve hayatınızı orada sürdürmek ister misiniz?		
	Evet	Hayır
GENEL	30.6%	69.3%
Ortaokul (veya i		
Lise		
Yük		
Ünivers		
Yüksek lis		

Yurtdışında okuyan Çinli öğrencilerin ülkesine dönme oranı!

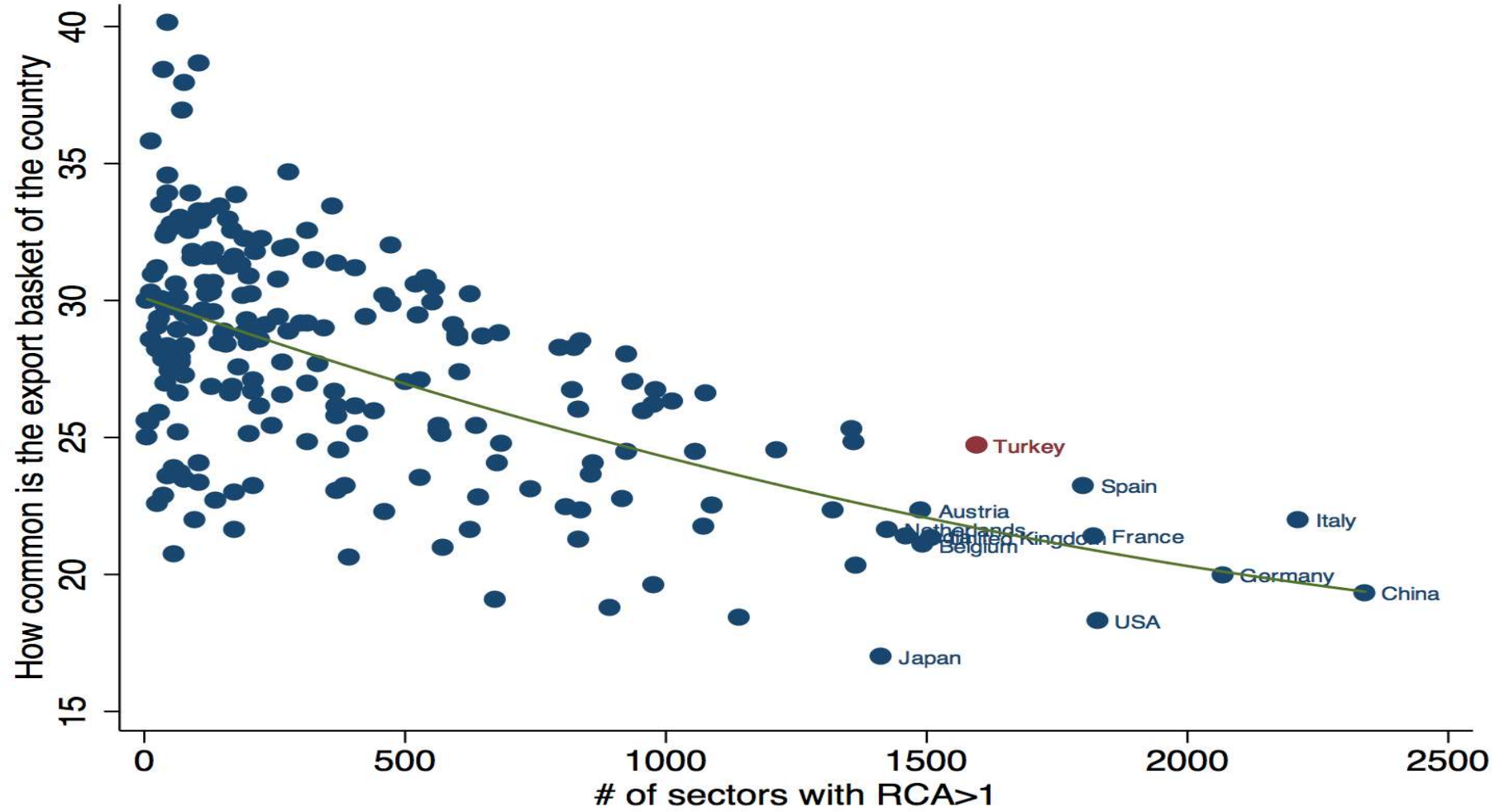
1987: 5%

2007: 30%

2017: 79%

Vasatız

219 ülke, 2018

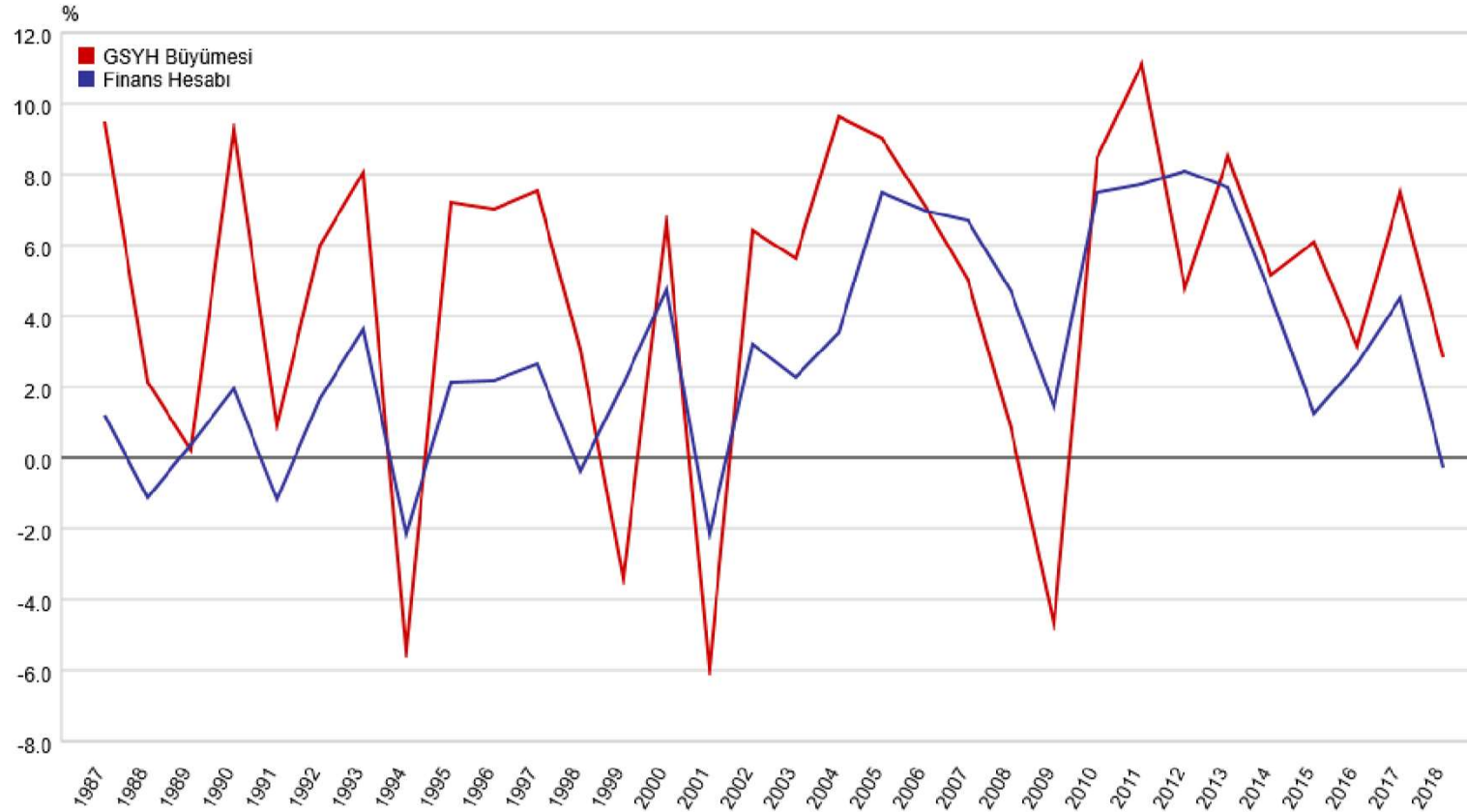
İtalya ve İspanya örnekleri

Dünya Sıralaması	İsim	Serveti	Şirket
6	Amancio Ortega	70 milyar USD	Zara
37	Giovanni Ferrero	23 milyar USD	Ferrero
45	Leonardo Del Vecchio	21.2 milyar USD	Luxottica
127	Stefano Pessina	11.8 milyar USD	Alliance Boots
174	Giorgio Armani	8.9 milyar USD	Armani

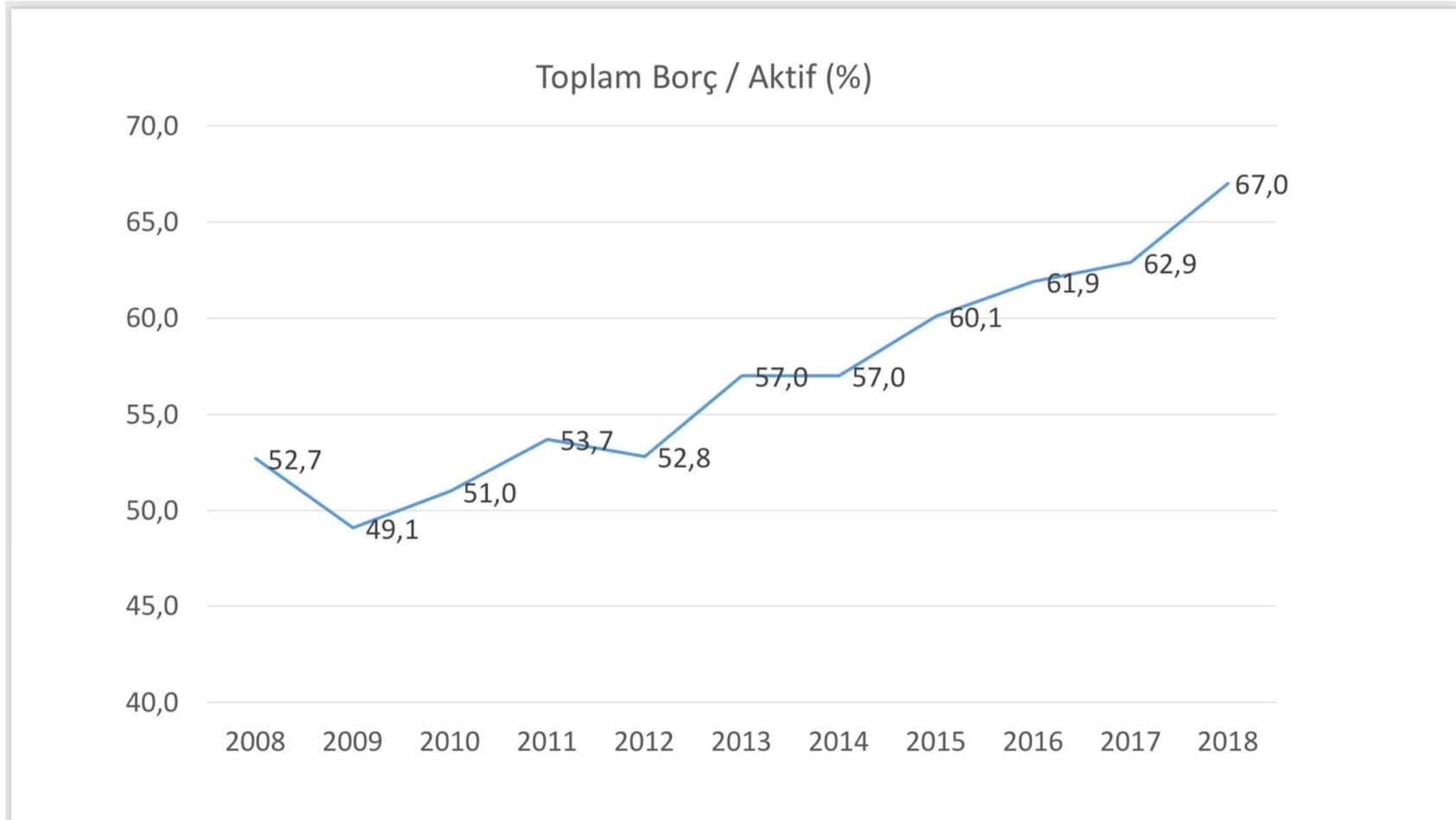
Kısa dönemde Türkiye ekonomisi

Türkiye nasıl büyüyor?

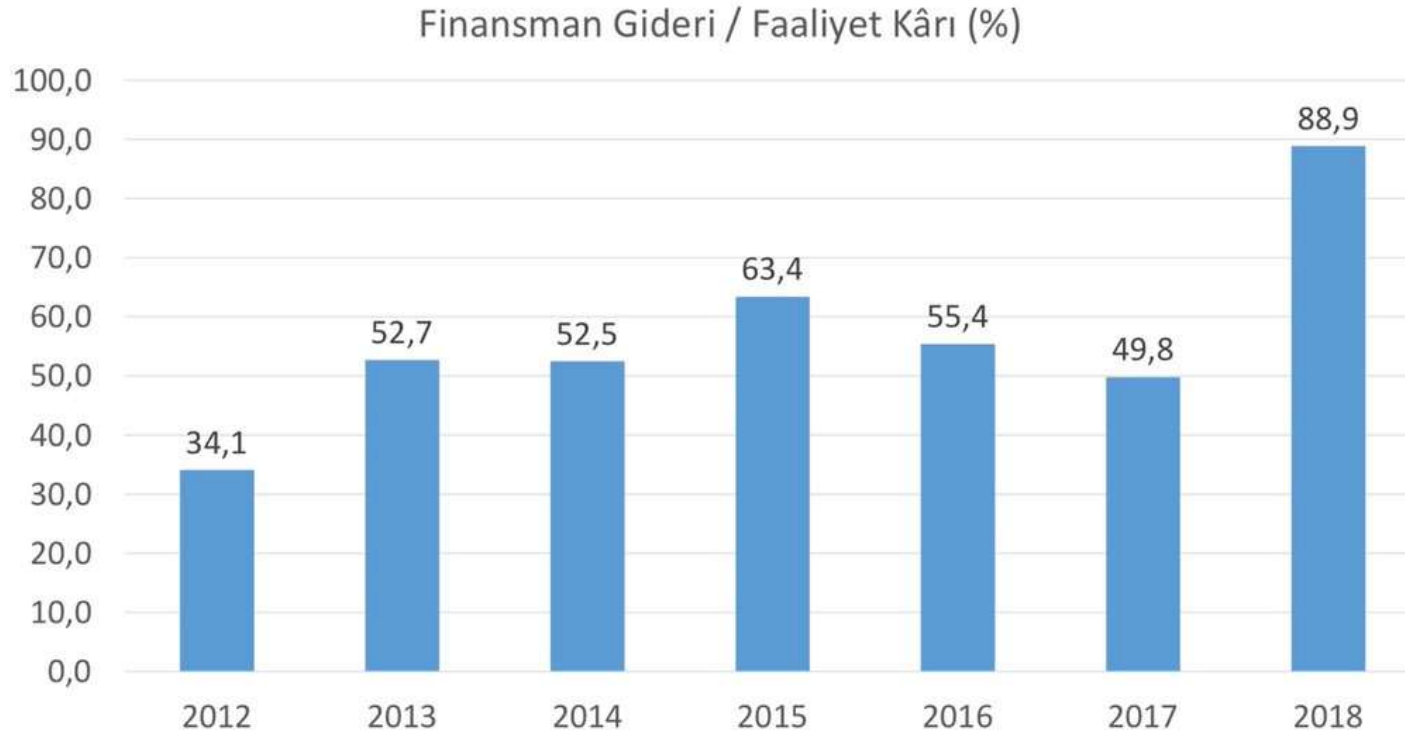
Finans Hesabı ve GSYH Büyümesi (%)

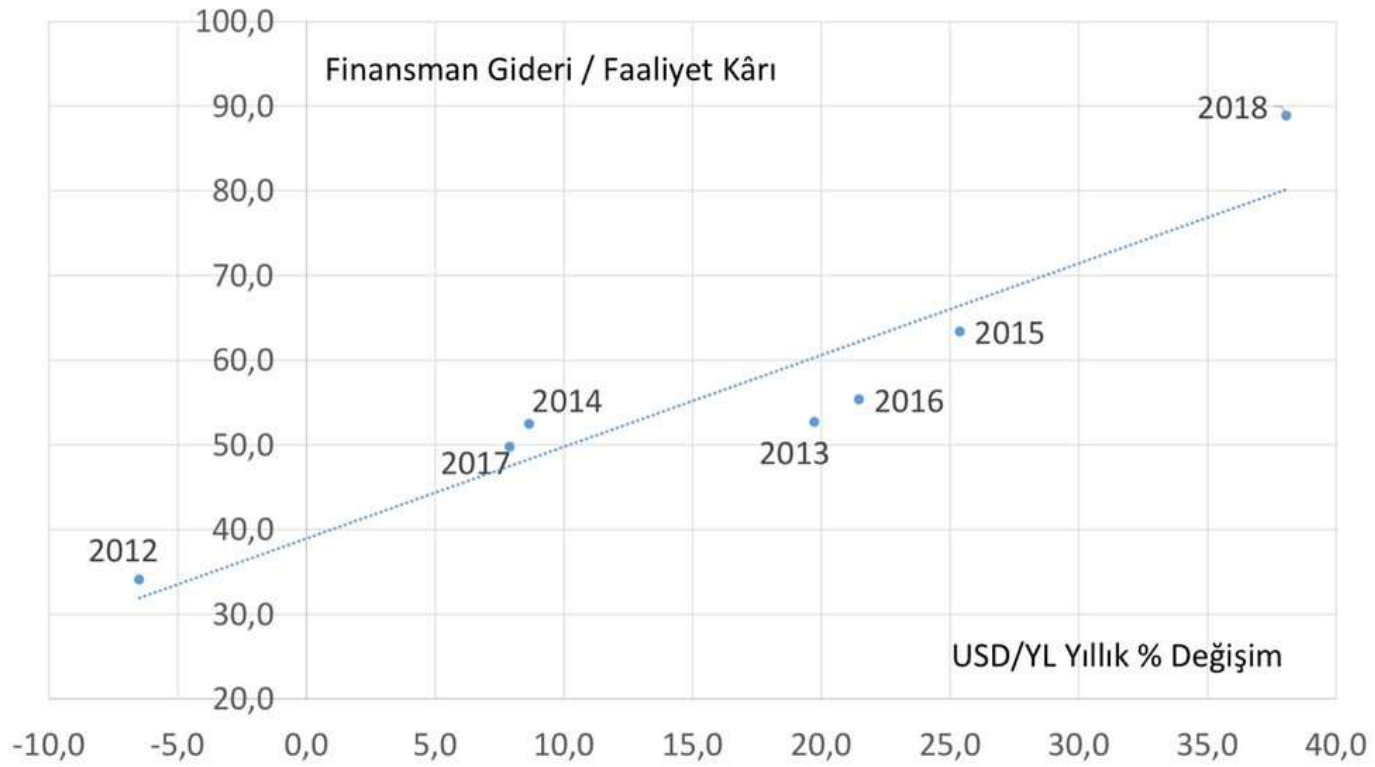
ISO 500 toplam borç / aktif

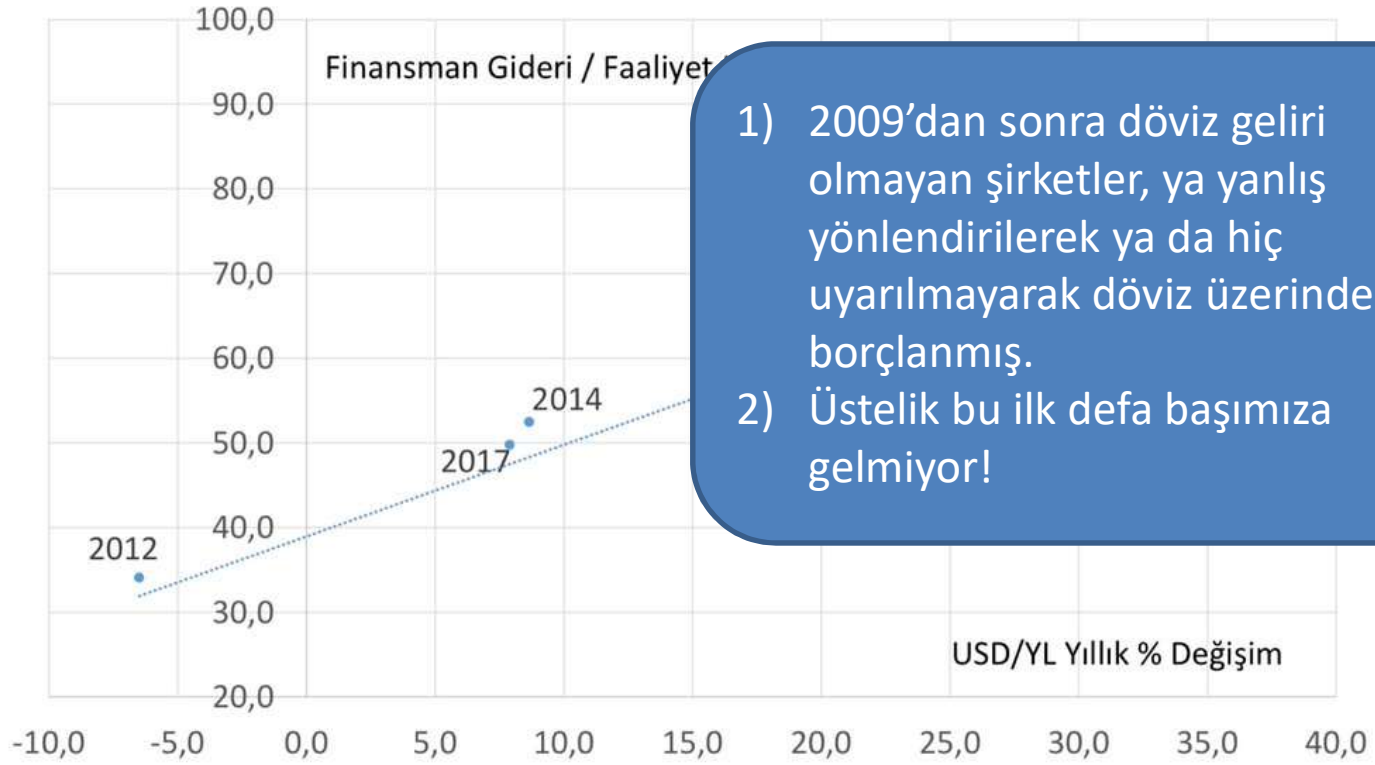
Kar / finansman gideri

Neden peki?

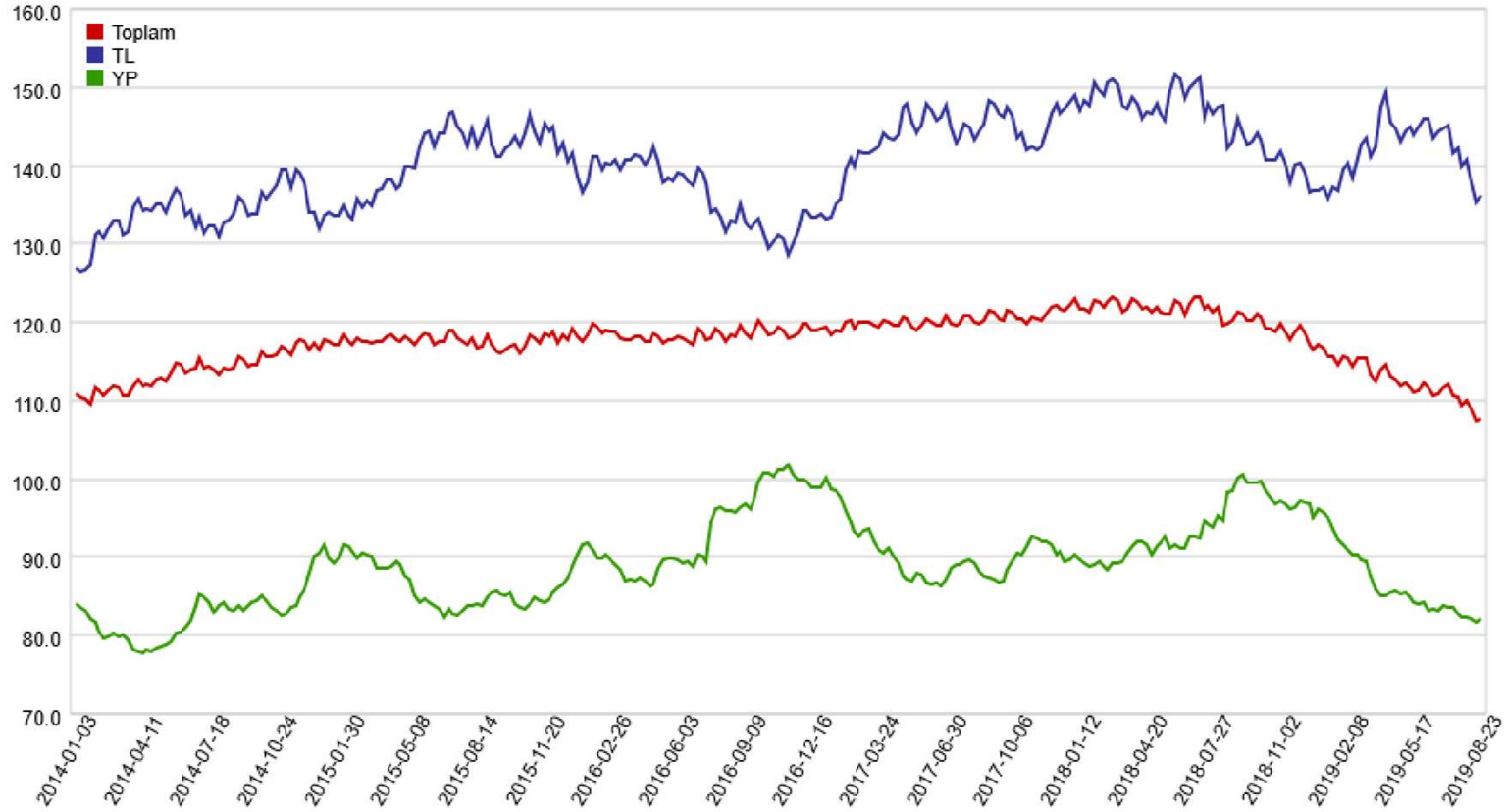
Neden peki?

Ekonomiyi canlandırması beklenen bankacılık sektörü ne durumda?

Mevduatın Krediye Dönüşme Oranı (%)

TURKEY DATA MONITOR

Kredi Büyüme Hızları

Kredi Büyüme Hızları: Kamu ve Özel Bankalara Göre (kur etkisinden arındırılmış 13-haftalık ortalama, yıllıklandırılmış) TURKEY DATA MONITOR

İstihdamsız Büyüme

	Toplam		Erkek		Kadın	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
15 ve daha yukarı yaştakiler	(Bin)					
Nüfus	60 360	61 017	29 893	30 152	30 467	30 865
İşgücü	31 438	31 825	21 328	21 450	10 110	10 375
İstihdam	28 029	27 157	19 277	18 496	8 752	8 661
Tarım	4 963	4 618	2 848	2 698	2 115	1 920
Tarım dışı	23 066	22 540	16 429	15 799	6 637	6 741
İşsiz	3 409	4 668	2 051	2 954	1 357	1 714
İşgücüne dahil olmayanlar	28 922	29 192	8 565	8 702	20 357	20 490
	(%)					
İşgücüne katılma oranı	52,1	52,2	71,3	71,1	33,2	33,6
İstihdam oranı	46,4	44,5	64,5	61,3	28,7	28,1
İşsizlik oranı	10,8	14,7	9,6	13,8	13,4	16,5
Tarım dışı işsizlik oranı	12,7	16,8	10,9	15,3	16,9	20,0
15-64 yaş grubu						
İşgücüne katılma oranı	57,2	57,6	77,0	77,2	37,2	37,9
İstihdam oranı	50,9	49,0	69,4	66,3	32,1	31,5
İşsizlik oranı	11,1	15,0	9,8	14,1	13,7	16,8
Tarım dışı işsizlik oranı	12,8	16,9	10,9	15,4	17,0	20,1
Genç nüfus (15-24 yaş)						
İşsizlik oranı	19,9	26,7	17,4	25,4	24,5	29,1
Ne eğitimde ne istihdamda olanların oranı ⁽¹⁾	23,1	25,5	14,2	18,3	32,3	32,8

Tablodaki rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

(1) Çalışmayan ve eğitimde (örgün ve yaygın) olmayan gençlerin, toplam genç nüfus içindeki oranıdır.

İstihdamı hangi şirketler yaratıyor?

Firma Büyüklüğü									
Yaş	1 - 2	3 - 9	10 - 19	20 - 49	50 - 99	100 - 249	250 - 499	500+	Hepsi
0 - 1	849237	1394512	663541	682704	358849	377833	205968	307394	4840037
2 - 5	-178703	-32608	61999	146372	145551	180108	116294	234841	673853
6 - 10	-108873	-99495	-24561	24355	56536	74185	73722	189623	185492
11 - 15	-55657	-57752	-23169	-2105	16890	31995	23722	178590	112516
16 - 20	-35641	-46295	-18813	-12577	13358	19664	18944	104024	42664
21 - 25	-15780	-22878	-13130	-11906	-6043	-2696	-4834	59114	-18153
26+	-16836	-17684	-9354	-8385	-4244	2619	8336	99286	53738
Hepsi	437749	1117800	636512	818459	580896	683708	442152	1172872	5890146

5 yıllık ölçek geçiş matrisi

Ölçek	0	1 – 2	3 – 9	10 – 19	20 – 49	50 – 99	100 – 249	250 – 499	500+
1 – 2	22,91%	58,65%	16,03%	1,58%	0,64%	0,12%	0,06%	0,01%	0,01%
3 – 9	14,59%	22,52%	49,54%	9,94%	2,91%	0,35%	0,12%	0,02%	0,01%
10 – 19	10,61%	12,05%	21,62%	32,89%	20,04%	2,06%	0,61%	0,09%	0,04%
20 – 49	8,94%	9,71%	8,24%	12,93%	43,77%	12,48%	3,42%	0,39%	0,12%
50 – 99	8,79%	8,82%	4,89%	4,30%	16,60%	30,25%	23,03%	2,70%	0,61%
100 – 249	7,13%	7,00%	3,59%	2,55%	5,55%	11,80%	43,63%	15,36%	3,39%
250 – 499	5,70%	5,44%	2,64%	1,70%	2,73%	3,73%	15,75%	39,12%	23,20%
500+	4,73%	3,21%	2,50%	1,34%	1,82%	2,03%	3,73%	10,85%	69,79%

Toparlarsak...

- Kredi genişlemesi ile büyüme döneminin bittiğini kabullenmek zorundayız.
- Şirket yüzdürmenin maliyetini iyi düşünmek lazım. Batması gereken şirketlere kredi kanallarını zorlayarak kaynak aktarmak sorunları büyüterek öteliyor.
- İhracatla büyüme eskisi kadar kolay olmayacak. İç talep sanıldığından daha önemli olacak.

Teşekkürler...